

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett Latinist ord, Pietas, gudlighet.

År 12.

December 1862.

21 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 8: 3, 4.

3. Ty det som lagen icke kunde åstadkomma, i det hon verdt förswagad af köttet, det gjorde Gud, sändande sin Son i syndeligt kötts liknelse, och fördömde synden i köttet genom synd.

Här hafwa wi nu det språk, som till sitt innehåll och den frästiga tröst, deri ligger, närmast må jemföras med det framstående Joh. 3: 16, som blifvit kalladt den "lilla Bibeln": "Så ålstade Gud werlden, att Han utgaf sin enda Son, etc. Ellasom detta språk, så innehåller också vår text den stora hufvudslåran om hwad Gud gjorde till mennisköslägrets frälsning, då han sände sin ende Son i werlden; och här säges derjemte mera uttryckligt, att det war just "det som lagen icke kunde åstadkomma," detta som alltid trycker våra samveten, som Herren Gud genom Sonens sändande wille hjälpa. Dersöre, hwad Luther skrifver om det förra språket, det må äfven sägas om detta sednare: "Det more wäl wärdt att skrifwas med gyldene bokstäfver, och skrifwas icke blott på papper, utan om möjligt i hjertat: ja, du borde billigt vara hvarje Christens dagliga lexa och betraktelse," den man alltid vid sin bön skulle bruka till att styrka och upplisva hjertat till tro, glädje och tillförsigt; ty det innehåller allt hwad till en arm syndares fullkomliga tröst och frid behöfwo. Måtte nu Gud med sin Ande förklara oss dessa herrliga ord, att wi icke blott se dem med ögonen, utan också få erfara deras kraft i hjertat!

Först märka wi af ordet "Ty," att här skall nu gifwas stäl och grund för det näst förut sagda. Och såsom redan under v. 2 anmärktes, så wi här ett nytt bewis för vår uppfattning af den versen (v. 2), neml. att med "syndens och dödens lag" åsyftas den moraliska lagen, och med "lifweis Andes lag", Evangelium; ty här se wi nu, att meningens af v. 2 förklaras icke med något Andans werk i oss, utan med Christi försoningswerk för

os. Ja, här förklaras nu hvarjöre de, "som är i Christo Jesu", är fria ifrån lagen, denna "syndens och dödens lag" (v. 2), och dermed fria från all "fördömelse" (v. 1); här förklaras nu, att detta grundar sig på en lagenlig godtgörelse — grundat sig derpå, att lagen, Guds rättfärdighet, är till alla sina fördringar fullkomligt tillfredsställd. Då lagen icke kunde hos os åstadkomma eller erhålla hvarden krasde, och då deraf fördömelzens dom hvilade öfver alla menniskor, så gjorde Gud i sin stora barmhärtighet sjelf råd och hjälpe i vår nöd: Han sände sin Son och affråffade synden på Honom, hvarigenom syndens straff, "fördömelse," nu icke mer kan drabba dem som är i Christo Jesu. Apostelen säger:

Ty det som lagen icke kunde åstadkomma — ordagrannt: "det för lagen omöjliga" — i det hon wardt försvagad af köttet. Hwad är nu detta, neml. "det för lagen omöjliga"? Utan twifvel det som Apostelen här säger att Gud genom sin Son uträttade, neml. att "den rättfärdighet, som lagen åskar, skulle warda fullbordad på os" (v. 4). Hwad här i versen säges, att Gud "fördömde synden" på sin Son, det är endast fallet, på hvilket Gud nu utsörde saken; men sjelfsiva saken, som för lagen var omöjlig och som Gud genom Sonen utsörde, var den un sagda, neml. att lagen icke kunde hos os åstadkomma den rättfärdighet, som den åskar. Och detta deraf, säger Apostelen, att "hon wardt försvagad af köttet." Äfven detta tillägg visar hwad som är det för lagen omöjliga, neml. allt det hon för vår rättfärdighet kräfwer af os, men för köttets skull icke kan åstadkomma; således först att den icke kan göra os syndfria och heliga, såsom vi måste vara för att bestå inför Gud rättfärdiga; och för det andra, icke kan borttaga fördömelsen för de redan skedda synderna, eller upphäfva syndens fördömande makt. Allt sådant är det, som lagen icke kan åstadkomma och hvilket Gud gjorde, då han sände sin Son i syndeligt köts liknelse. Detta finne wi ock af flera ställen i Kristen. Uti Apg. 13: 39, der Apostelen äfven ställer Christus emot lagens wanmakt, säger han: "Af allt, hvarifrån I icke kunden mi Mose lag rättfärdigoras, warde hvar och en, som tror, i Honom rättfärdiggjord" (gr.-t.). Och uti Gal. 2: 21 säger han: "Om rättfärdigheten kommer af lagen, så är Christus fåfängt död". Uti dessa och flera dylika ställen, der Christi död och tron på Christus upp höjas emot lagens wanmakt, se wi att det, som lagen säges icke kunna åstadkomma, är vår rättfärdighet. Det är ock denne, som alla menniskor söka mi lagen, hvarsöre Apostelen ansett sig böra beständigt critra om det fruktlösa deri. Och att wi så beständigt söka vår rättfärdighet i lagen, det kommer helt naturligt deraf, att lagens hela görömd är, att lära och ferdra rättfärdighet, samt förbjuda och bestraffa synd. När den derjemte med alla sina krafs wänder sig till menniskan, såsom om hon sjelf skulle fullgöra desamma, så är det intet underligt, att alla men-

nister hoppas att genom lagen rättsärdige warda. Att förträsta på lagen är egentligen att förträsta på sig sjelf; denna förträstan sitter dersöre så djupt i allas vår natur, att äfven de som ofta och bittert erfariit, att lagen endast uppväcker synd och wrede, ännu beständigt återkomma till samma bemödande, att genom lagen warda fromma och rättsärdiga; och då detta aldrig kan lyckas, det ssjälen är nog waken att se hvad lagen krafiver, så följer här af, att man beständigt blißiver nedslagen, bekymrad och fördömd i sammuset. Denna alla trognas erfarenhet förklrarar väl meningen af orden: ""Det som lagen icke kunde åstadkomma."

I det han wardt förswagad af köttet. Härmed säger Apostelen, att denna lagens waumakt icke beror af någon brist hos lagen sjelf, utan är en följd af vårt "kött", vår förderstående natur. Lagen är i sig sjelf icke swag, dess bud äro heliga och stränga och dess domar fruktansvärdā; lagen är Guds uppenbarade wilja, och efter Guds wilja rörer sig hela skapelsen, himlakropparna och änglaflororna; det är endast mänskan, som är så förderstående, att hon icke mer kan regeras af Guds wilja och bud; de blißiva alla wannäktiga för "köttet". Då hör säges, att lagen wardt "förswagad af köttet", och Christus säger att "köttet är swagt". hänger det dock ganska väl tillsammans; ty just dersöre, att köttet är swagt, syndfullt och ostadiigt, blißiver lagen på detjamma kraftlös. Förhållandet blißiver synnerligen klart genom följande liknelse: Den slickligaste läkare och de mest kraftiga läkemedel kunna icke återställa till helsa och werksamhet den kropp, hvars sjukdom redan kommit så långt att inga läkrafter mer finnas qvar. Läkemedlen kunna då ingenting uträdda, de blißiva genom den sjukes kraftlösthet förswagade. En annan liknelse: Om jag ville haſiva ett wackert boling gjordt, och vändar mig till en slickig mästare, hvilken äfven har goda och skarpa werkyg, men jag lemnar honom till ämne ett helt ödmultnadt trädstycke, fullt med maschål i alla riktningar, så sola alla hans goda werkyg och all hans konst här komma rå dam; ty ämnet är sådant, att det icke kan arbetas, det faller sönder mellan händerna. Hans slicklighet warde förswagad genom ämnets oduglighet. Så är det ock med lagen. Lagen är väl helig och god, men mänskan, detta förderstående ämne, hon kan icke af den heliga lagen formas efter Guds wilja; det är i hela vår natur en löslighet, en oesterrättligheit, wi wetta icke hvort våra bästa uppsat taga vägen, "ämnet faller sönder mellan händerna". En mänska kan försträckas, gråta, kämpa, sveissoch bedja för att hålla lagen, och dock, när det gäller, bryta den lika groft, som om hon aldrig hört des hotelser. Ja, hon kan förtvisla och dock synda — här finnes ingen hållning — såsom mången ömkelig lagträb bewisar; han kan förtvisla under båsman för lagens dom, och dock genast helt lättfinnigt bryta lagen — åter försträckas och åter synda. Tänk, då lagen icke end förmår i längden afhålla lättfinnet och werka en varaktig synda-

ånger, såsom många utarbetade lagträlar bewisa, att de efter allt icke kunna ens riktigt ångra och hata synden, de kunna förtrivsla och dock åter vara lättfinnige — då måste man väl säga, att sjelfva ämnet är odugligt, såsom det murkna trädstycket, hvilket sönderfaller under arbetarens hand. Hos menniskan finnes icke hvad lagen kräfver, och det är mycket svårt att gifwa hvad man icke eger. Vi hafwa talat om en dödssjuk, hos hvilken inga lifskrifter mer finnas. Tänk, om man wille bringa en sådan att uppfylla sin kallelses pligter, arbeta och föta huset m.m., man kunde väl då använda de allvarligaste föreställningar om nödvändigheten att arbeta och fullgöra sin pligt; men alla föreställningar, om och dertill lades bud och hotelser, blefwe nu wisseligen fruktlösa — blott dersöre, att här äro inga krafter. Så är det också med lagens bud och hotelser till menniskan: buden och hotelserna äro väl heliga och kraftiga, men vi ligga der i vår vanmakt såsom den dödssjuk; man får heldre döda oss, än vi förmå fullgöra dem. Till några ytter gerningar kunna förnuftet och lagen väl bringa oss, men att fullgöra Guds bud, hvilka fördra hjertats fullkomliga kärlek och renhet, det förmå vi icke, sedan Guds beläte och dermed den fria wiljan förlorades. Nu måste vi alla bekänna: "Jag är köttslig, såld under synden". "Jag gör icke det jag will, utan det jag hatar, det gör jag". Allt detta förklrarar väl Apostelens ord, att "lagen varit försvagad af kötet".

Då i följd häraf hela vårt lif är fullt med syndar och brott emot lagen — så långt ifrån att vi skulle kunna vara rättsägiga inför densamma — och lagens bud och domar icke kunde till en bokstaf eller prick rubbas; så var det under sådana omständigheter omöjligt att någon menniska kunde frälsas, vinna Guds välbeflag och den ewiga saligheten, med mindre Herren Gud, genom en handling af fri och majestätistisk nåd, samt öfverensstämmande med Hans Gudomliga rättvisa och sanning, sjelf utverkade vår försöning. Det var omöjligt, att barmhärtigheten kunde sträcka sig till syndares saliggörande på någon annan väg, än den som i Guds Evangelium är uppenbarad. Huru kunde Guds rättvisa blihiva tillfredsställd genom något mindre, än en försöning af vändligt värde? Och huru kunde en sådan försöning åstadkommas utan genom en person, som wore på en gång både Gud och menniska — den oändlige Guden i menniskonatur? Detta var det medel, som Gud i sin eviga kärlek utvalde.

Sändande sin Son. Se nu här först hörslen och djupet i den Gudomliga kärleken! Johannes säger: "Derpå är Guds kärlek till oss uppenbar worden, att Gud hafver sändt sin enda Son i verlden, att vi skole lefwa genom Honom". Och åter: "Deruti står kärleken, icke det vi hafve älskat Gud, men det han hafver älskat oss, och sändt sin Son till en försöning för våra syndar" (I Joh. 4: 9, 10). Att Sonens sändande war ett väst-

endast af Guds kärlek, och var Guds kärleks högsta bevis, det säger och Herren sjelf: "Så ålstade Gud verlden, att Han utgaf sin ende Son" etc. Och hvilken annan beweckelse kan här upptäckas, än Guds egen kärlek? En gammal lärare säger: "Sedan jag länge ansträngt all min tankesförmåga, att i allt vårt veteande om Gud och om mennislan genomträning till den yttersta beweckelsen, hvarföre Gud så ålstade verlden, att Han för henne utgaf sin ensödde Son, har jag omissider kommit till endast denna slutsats: Gud ålstade, dervöre ålstade Han." Såsom en moder kan intet annat skäl uppgiswa, hvarföre hon med outtrottlig kärlek dag och natt sköter och bär sitt sjuka barn; nej, det är en lag i hennes hjerta, moders-kärlekens, som twingar henne dertill; så finna vi ej heller annat skäl, hvarföre Gud utgaf sin Son; Hans hjerta för mennislan var sådant, och mennislan var dock Hans barn, churu falset och wanställd; Han igenlände dock i henne barnet, som Han i begynnelsen skapade till sin afbild och arfvinge af allt sitt goda. Gud ålstade sitt fallna barn. Detta var beweckelsen.

Gud sände — "sändande sin Son." — Redan detta ord säger oss, att Sonen var till, förrän Han blef sänd till verlden. Christus var Guds Son i ordets bokstavliga mening. Så måste Han också vara, om Hans sändande skulle utgöra uppenbarelsen af Guds vändliga kärlek till mennislan. För alla de Profeter och änglar, Gud sändt till menniskors bästa, har Christus dock aldrig ansört detta såsom beviset på Guds stora kärlek; endast om den ensödde Sonens sändande säger Han: "Så ålstade Gud verlden." Och då Apostelen här kallar Christus icke blott Guds Son, utan "Hans egen Son" (gr.-t.), så skiljer han dermed Christus från alla, som i någon järskild mening kallas Guds söner, och låter förstå att Han är Guds Son i egentlig betydelse. Änglarna kallas Guds söner på grund af deras skapelse och höga ställning; Israæl (folket) kallas Guds son, i anseende till den faderliga kärlek och omsorg, hvarmed Gud omfattade det folket; de trogna kallas Guds söner i kraft af deras nya födelse och gemenskap med Christus; men ingen mer än Christus är kallad "Hans egen Son", eller, såsom hos Johannes, "den ensödde af Fadren", "den ensödde Sonen" (Joh. 1: 14, 18; Cap. 3: 16). Och efter denna "gudaktighetens stora hemlighet, att Gud är uppenbar worden-i-folket", så hårdt bryter vårt arma förnuft, att åsiven de, som annars tro Guds ord, likväl här anfältas och frestas att vilja taga uttrycket "Guds Son" i någon egentlig mening, så beträkt väl det nu sagda. Och lägg dertill ännu hela Kristens otäkneliga vittnessbörd, hvilla wijsa, såsom i Ebr. 1 Capitel anmärkes, huru den ensödde Sonen får af Fadren sida namn och tilltal, som ingen af änglarna fått — "In ill hvilken af änglarna haftver Han någon tid sagt: Du rä min Son, i dag haftver jag födt dig" (Ebr. 1: 5) och åter: "Sätt dig på min högra hand, tilldes jag lägger dina sien-

der dig till en fotapall" (v. 13) — att Honom tillegnas Gud omlig dyrkan; "och alla Guds änglar skola tillbedja Honom" (v. 6, under det ingen ängel vågar emottaga tillbedjan, se Uppb. 19: 10; Cap. 22: 9) — att Honom tillegnas ett ewigt rike, då till Sonen säges: "Gud, din stol warar ifrån ewigkeit till ewighet" etc. (v. 8) — och ändligen, att Honom tillegnas sjelfva kapelse-werket (v. 10), såsom ock Johanne säger om "Ordet", som wardt kött: "genom det är allting gjordt, och det förutan är intet gjordt det gjordt är" (Joh. 1: 3; jemj. Ebr. 1: 2). Ja, lägg härtill, att Han war "förr än werlden var skapad"; såsom Han sjelf säger i Joh. 17: "Fader, förklara du mig när dig sjelf, med den klarhet, som jag hade när dig förr än denna werlden var." Sådant hade ock redan prophetian sagt, då t. ex. i Mich. 5: 2 säges, att från Bethlehem skulle komma den, "hwilkens utgång warit hafwer af begynnelsen och af ewighet". Värom ock i stilla tillbedjan prisa den Ewiges underliga råd! Han har sannerligen sändt sin egen Son i werlden.

I syndeligt kötts liknelse — egenl. "i syndens kötts likhet." Sonen blef icke sänd i kötts likhet, utan verkligent i köttet; men icke i "syndens kött" utan i "syndens kötts likhet". Med "kött" menas då sjelfva menniskonaturen, hwilken ock så kan vara utan synd, såsom hos Adam och Eva före fallet; men med "syndens kött" menas vår natur sådan den nu är, efter syndafallet, "såld under syuden". Christus hade en ren, syndfri menniskonatur, Han war "den, som af ingen synd visste" (2 Cor. 5: 21), Han war "helig, oskyldig, obesmitad, skild ifrån syndare" (Ebr. 7: 26), väl "frestad i allting, likasom vi, dock utan synd" (Cap. 4: 15), och kunde deraföre säga: "Denna werldens furste kommer, och i mig finner Han intet". Såsom Gud uppenbarad i köttet, kunde Han icke förena sig med en natur, i hwilken minsta synd fanns. Skulle Han försöka syndare, så måste Han sjelf vara utan synd, hwilket redan var betecknadt i den lagen, att påskalammnet skulle vara utan wank eller fel. Men likasom Moses i öknen (4 Moj. 21) efter Guds besättning gjorde till räddningstecken för de ormbutne en orm, af hvitre likhet med det giftiga slägten, men hwilken dock intet gift hade; så skulle ock Christus vara lik vårt syndiga slägte, och dock icke sjelf syndig — Han skulle vara "bröderna lik, dock utan synd". Han, som till sitt ewiga väsende var Guds Son, jemlik Gud i makt och ära, antog syndiga menniskor kapelse, "wardt likasom en annan memiska och i åthäftvor sunnen som en memiska" (Phil. 2: 7), hwartill ock hörde, att Han för vår skull gaf sig under lagen och dess förbannelse, såsom om Han warit en syndare, churu Han war högt öfwer lagen, samtidjemte helig och oskyldig. Men när en oskyldig memiska bliwer dömd och afsträttad såsom en förbrytare, så är hon i en förbrytares likhet, utan att sjelf vara en förbrytare. Allt detta förklrar väl meningens af de orden, att Gud sände sin Son till jorden "i syndeligt kötts likhet."

Och för syndens skull.*). Hela ärendet för Sonens ankomst i verlden var, att frälsja henne ifrån synden; såsom ock Johanne säger: "J weten, att Han war uppenbarad på det Han skulle borttaga våra synder" (1 Joh. 3: 5); och åter: "Fördenskull uppenbarades Guds Son, att Han skulle nederläm djeſtowleſs germingar" (v. 8). Och det var då både syndens skuld och syndens herravälde, som skulle tillintetgöras. Men att orden, "för syndens skull", närmast åsyfta syndens försonande, det säger oss sammanhanget, då i språket talas blott derom, att Han "fördömdé synden i köttet."**) Deras före var Luthers mening om orden "för syndens skull", att de betecknade den på Christi kött fördömda synden, eller Christi syndoffer, hvarigenom verldens synd afstraffades, borttogs och afplanades. Och se nu här: Två ting nämner Apostelen såsom föremål för Guds Sons sändande i verlden: lagen och synden — "det som lagen icke kunde åstadkomma," "och för syndens skull". Detta är ju ock allt hvad som trycker, fördömer och ängslar alla wakna samveten, och är det enda som kunde bringa fördömelse öfver oss, neml. att vi icke fullgöra lagen, att vi bryta emot lagen, att vi synda. Det är lagen och synden som fördöma och trycka oss. Nu säges åter här, att just för detta onda har Gud sjelf stäffat hjelp, "sändande sin Son i syndens kött likhet och för syndens skull."

Och fördömdé synden i köttet. Uti hvilket kött fördömdé Gud synden? Onekligen i sin Sons antagna kött. Apostelenus djupa andliga blick såg här försoningens hemlighet eller Guds unke derwid sälunda: Menniskan har syndat, och den som syndat skall dö; men då är menniskan evigt förlorad; jag will derföre låta ensödde Sonen blixtwa menniska, antaga kött, och dermed likhet af "syndens kött," och i denna sin antagna syndfria menniskonatur lida fördömelsen för alla menuissors synder, "den rättsfärdige för de orättsfärdiga" (1 Petr. 3: 18; 2 Cor. 5: 21). Då synden bor och utöfvas i köttet, i menniskonaturen, så skall den ock afstraffas på ett kött, den syndfries menniskonatur. Se här sammanhanget. Gud sände sin Son i syndeligt köttets likhet och fördömdé synden i köttet; likasom Apostelen säger i Ebr. 2: 14: "Efter barnen hafiva kött och blod, är ock Han dess delaktig verden; på det Han skulle genom döden nederlägga honom, som döden i väld hade" etc. Orden "i köttet" beteckna dock icke blott Christi kropp, utan hela Hans menniskonatur, såsom ock "Hans själ arbetat hafwer" (Ef. 53: 11). Uti dödsängest och båsian, i länslan af Guds wrede för syndens skull har Han

*) Uti denna ordning och lydelse förekomma dessa ord i gr.-t., då de deremot i vår Sw. Bibel, efter Luthers översättning, utgöra språklets sista ord: "genom synd". Men härom snart mera.

**) Dersemte är uttrycket i gr.-t. juft det som brukas i fråga om försoningen, se gr.-t. i Ebr. 10: 6, 8, 18; och 1 Petr. 3: 18 m. fl.

och till sin själ lidit fördömelzens qual. Dock talar Kristen hvaras lit om Christi kött och blod, för att beteckna offret, att han var det "Guds Lam," det syndosoffer, som med alla de Levitiska offren var förebildadt och losvadt.

"Och fördömde synden". Här återfå vi nu ordet "fördömelser", hvarom frågan väcktes i v. 1; här se vi sammanhanget i förklaringen, hvars före det är "ingen fördöelse för dem, som äro i Christo Jesu". Apostelen säger: "Ty Gud fördömde synden i Christi kött." Fördöelsen har redan öfvergått synden; synden är redan afstraffad på vårt kött i Christus. Dersöre måste ordet "fördömde" här betyda, att Gud lät fördömelzens dom för alla våra synder falla på sin Son, då denne nu stod såsom syndare ("i syndeligt köttis likhet" och "för syndens skull") inför den Gudomliga rättvisans dom. Det är hela Kristens stora hufwulära, att "Honon, som af ingen synd visste, hafwer Gud, sif os, gjort till synd; på det vi skulle warda Guds rättfärdighet, genom Honom;" att "Herren fastlade allas våra synder uppå Honom;" att han var "Guds Lam, som bar verldens synder." Men har vår synd blifvit afstraffad på den oskyldige och rene, då har os dermed hennes makt att fördöma os, som äro i Honom (v. 1) blifvit borttagen, så sannt Gud icke twemne gånger utkräfver samma skuld. Dersöre är nu ingen fördöelse för dem, som äro i Christo Jesu. Losvadt och prisadt ware Herrans namn ewinnerligen! — Att Gud på Christi kött "fördömde synden," den ligger en tankvärd och trösterik hemlighet. Christus har med sin försöningssödöd icke borttagit sselfrva synden från verlden, men genom sitt lidande af fördöelsen fräntagit synden hennes fördömande makt. Afstraffad synd är tillintetgjord synd. Synden är väl äwar i vårt kött och blod, såsom vi dagligen, thivärr, nog bitten få erfara; men hon har förlorat sin fördömande makt, hon gäller icke mer till vår fördöelse, då vi äro i Christo Jesu, äro förenade med Honom och delaktige af Hans försöning. Synden kan väl ännu medföra döden, men icke genom sin skuld och brottslighet, ty denna är dyrt betaland, utan endast genom sin invärken på ssälen, att hon förer os bort från Christus; men hennes fördömande makt är upphäftwen derigenom, att fördömelzens dom redan är uisförd på vår Borgesman, lagen har redan utkräft sin fordran; allt hvard syndigt uti os är eller utbryter, är vidanlagenligt godtgjordt.

Så tröstligt har Apostelen här förklarat, hvars före det är ingen fördöelse för dem, som äro i Christo Jesu, eller hvars före de äro fria från lagen och dermed från all fördöelse. O, om vi endast kunde riktigt tro detta, så skulle vi ju vara alldeles saliga — vara så trygga för all fördöelse, som om ingenting wäre synd på jorden, som om aldrig någonsin en lag warit gifwen; ty så fullkomligt är ju allt efter lag godtgjordt — och så mångfaldigt och starkt viltuar ju hela Kristen derom; så wittna de millioner förebildande försöningsoffer, som Gud i Gamla Te-

flamentet påbjud; så försäkra Herrens Christi dyra ord: "Mitt blod warder utgjutet för eder, till syndernas förlåtelse;" så vittna alla i Skriftenstående exempel på Guds orubbade nåd öfver alla dem, som hyllade Sonen. Kunde vi endast blixta vaken och tro, så skulle vi ju vara så trygga och saliga, att, såsom Petrus säger, "vi skulle icke mer bekymra os för alla lagens domar, än det lilla barn som ligger i waggan och leker med sina fingerar;" ja, vi skulle vara så trygga och saliga som de goda änglar, hvilla stå inför Guds thron och ståda Hans nådiga anse. Herre förlåt os tron! Det måste vi dock allvarligen bedja: förlåt os tron! — Men Apostelen gör ännu ett litet tillägg, om huru tillfredsställd lagen blixtit genom Christus. Han säger:

4. På det den rättfärdighet, som lagen åskar, skulle warda fullbordad i os, som icke wandra efter köttet, utan efter Anden.

Den rättfärdighet, som lagen åskar. Enligt gr.-t., "lagens rättfärdighet", eller "lagen rätt," "lagen fordran". Denna skulle warda fullbordad i os, eller "på os", i stället för lagens fördömelse, derigenom att synden afstraffades i vårt kött på Christus och att vi äro i Honom (v. 1)*). Lagens rätt eller fordran

*) Uti fullt sammanhang med det hela och det närmast föregående, måste meningen vara denna, som och de fleste äldre protestantiska lärares antagit, neml. att lagen fick sin rätt uti Christi död, hvorigenom den rättfärdighet, lagen åskar, warder fullbordad på os, som icke wandra efter köttet etc. emedan vi genom föreningen med Christus (v. 1) äro delaktige i allt Hans werk för os. Ty att, såsom några nyare theologer wilja, förstå orden om den rättfärdighet, i os verkas, om den nya helgade hägen och wandeln, möter dock för stora svårigheter. Först strider denna uppfattning af orden emot sammanhanget. Frågan är här, hvorföre det är "ingen fördömelse för dem, som äro i Christo Jesu." Då har Apostelen anfört, i v. 2, att de äro icke under lagen, och i v. 3, att detta grundar sig derpå, att det, som lagen icke kunde åstadkomma, har Gud gjort, då Han skänkte sin Son och på Honom fördömdes synden. Uti denna fråga kan ju icke till slut sägas att lagens fordran fullgöres af oss, ty då blefwe hela förklaringen en annan, än den som gifwes i det hela. — För det andra bör märkas, att dikaioma i singularis icke berlas om den rättfärdighet, i os verkas eller af os utöfwas, utan icke i denna bemärkelse endast i pluralis, dikaiomata. — Ändtligen är det icke heller sannt, att de trognas nya, helgade finne och wandel utgör och motsvarar "den rättfärdighet som lagen åskar". Att de icke wandra efter köttet, utan efter Anden, motsvarar aldeles icke lagens fordran; ty lagen fordrar ju fullkomlig renhet äfven ifrån all ond "begårelse" (Cap. 7: 7). Att här tillägges: "som icke wandra efter köttet" etc. utgör dersöre blott en beskrifning på de trogna, icke på lagens fordran. Och då i Cap. 13 sages, att "kötet är la-

är twåsaldig: först hvard lagen kräfver i alla händelser, neml. fullkomlig lydnad för sina bud; och för det andra, hvard den stravar i händelse af synd, neml. straff öfwer den brottslige. Han nu lagen blifvit af menniskan fullkomligt uppfylld, så hade den varit os "till lifs" (Cap. 7: 10); men sedan menniskan är fallen och intet kött kan inför lagen warda rättfärdigt, så kräfver den vår död, för att dess rättfärdighet skall vara tillfredsställd. Sedan är "lagens rätt." Och Evangelium betager icke lagen hant rätt; såsom Apostelen säger i Cap. 3: 31, att vi med tron icke göra lagen omintet, och såsom han förut i samma Cap. säger, att Gud just derföre satt sin Son till en nådastol, på det han skulle kunna på samma gång wara rättfärdig som Han rättfärdiggjorde syndare. Lagens fordran måste faledes tillfredsställas i Christus, hvilken är "lagens ände, till rättfärdighet för hvar och en som tror" (Cap. 10: 4). Då vi alla hade synd, krasde lagen först, att vår Medlare skulle lida för synden. Men då Gud sände sin Son "under lagen" (Gal. 4: 4), till att också fullgjorda dess bud, så tillfredsställdes dermed äfven lagens fordran på fullkomlig lydnad. Christus har sålunda i alla afseenden för os uppfyllt lagens rätt. Och då Han gjorde detta icke för sig, utan för os, så alldelös, som om vi sjelfvra gjort hvard Han gjorde; och, för det andra, när vi "äro i Honom" (v. 1), äro alldelös ett med Honom och i allt delaktiga af Hans werk för os, så säger nu Apostelen, att lagens rättfärdighet blifver fullbordad på os*). Ty om vi "äro i Christo Jesu," äro ett med honom, så är Hans fullbordande af lagens fordingar jannerligen fullbordande af desamma. En så djup och allvarlig mening hafwa Skriftens ord om vårt warande i Honom och om hans warande i vårt ställe. Derföre säger Apostelen, att när "Han, som af ingen synd visste, blef gjord till synd för os, så skulle och vi wara Guds rättfärdighet, genom Honom" (2 Kor. 5: 21). Huru kunna vi nog prisa en sådan nåd?

Så war då ändamålet med Guds Sons sändande i kontra, att lagen skulle erhålla sin rätt och vi skulle frälsas. Vår frälsning skulle ske på ett sätt som öfverensstämdé med lagens helighet. Barmhärtigheten skulle för vår frälsning icke beröfva lagen dess rätt. De som frälsas genom Christus, hafwa i Honom just den rättfärdighet, som lagen åskar; de hafwa i Honom utstätt straffet för sina synder och i Honom fullgjort lagen bnt.

gens fullbordan", så är meningens, att i den man någon åskar, fullbordar han lagen; om någon hade en fullkomlig kärlek, så hade han en fullkomlig lagsuppfyllelse. Men något sådant har Skriften aldrig sagt om något helgon. Lagens rätt eller fordran drif före något wida mer, än det som genom Anden werkas uti os.

*.) Att ordet "i os" äfven bar denna betydelse "på os," se 1 Cor. 4: 6, neml. gr.-t. en hämin, "att I på os lära männen" etc.

Se då huru detta sammanhänger med v. 3: "det som lagen icke kunde åstadkomma" etc. och huru alltsammans förklarar hvarför det är "ingen fördömelse för dem, som äro i Christo Jesu." Måtte hvarje Christen väl säkta i sitt hjerta och minne den kraftiga tröst, dessa språk innehålla! Måtte wi aldrig glömma, att det är just det, som lagen icke kunde åstadkomma hos os, det är just lagens fordran och rätsfärdighet, som wi hafwa genom Christus. Vi besväras annars allmänneligen af den förfärgelsen, att, när wi väl hafwa hört och betraktat huru Christus har allt fullkomnat, huru Han varit ställd under lagen och forlössat os ifrån dess förbannelse m. m., så sluta wi med att nedhjunka i våra egna brister och säga: Detta är allt saint och herrligt, men hvad hjälper det mig, när jag dock wet med mig huru jag bryter emot lagen! Jag fullgör icke rätteligen hvad Gud i lagen kräfver; jag gör hvad Gud der uttryckligen förbjuder: huru kan jag då hafva tröst i Christus? — Det är emot denna tankesörviring, vår text talar så starkt. Apostelen säger uttryckligt, att det är just detta, som lagen icke kunde eller kan åstadkomma — "det för lagen omöjliga" (gr.=t.) — det är just detta Gud gjorde, då Han sände sin Son i syndeligt köttslusse. Vi få icke glömma, att allt det Guds ord, som kräfver något af os, utgör lag. Nu känner du, att detta, som Gud kräfver, får Han icke af dig; dersöre blir du straffad, skyldig och nedslagen. Men prisa Guds eviga nåd! Det är just detta "för lagen omöjliga", det är detta Gud gjorde, då Han sände sin Son. Just det som du i går eller i dag med ängslan tänkt uppå, såsom mot lagen brutet, det har Guds Son redan fullgjort — "på det vi skulle fride hafwa", säger Propheten. Gud har velat, att wi skulle rentas hafva frid, wi arme syndare; dersöre sände Han sin Son. Du tycker att detta är alltför mycke, alltför stor nåd; men så ville den store Guden göra. Och först då, när du tror att just det, som tryster dig, är borttaget, försonadt, först då blir dig Christus till en verklig tjänst och fröjd. Då först kan du verkligt älska Gud och Hans lag och ill en helig lust och kraft att wandra efter Honom. Gud förde os tron och uppsynne os med sin kärlek! — Men nu talar Apostelen i det följande om huru dessa troende och halige här på jorden igenkännas. Han tillägger:

Som icke wandra efter köttet, utan efter Anden.

Dessa ord säga os nu den stora hufwud=egenlapp som utmärker dem, på hvilka den rätsfärdighet, som lagen öster, var der fullbordad. De "wandra icke efter köttet, utan efter Anden." Och detta utmärkande känneteken bör tjeva os på tvåsäldigt sätt: Det bör först öfvertyga dem, hvilka med alla sina brister och bekymmer dock måste märka, att sedan de kommo till tron på Jesum, har hela deras lif haft en ny rigtning, helt motsatt den förra; det har blifvit en ny wandring, och denna rigtning efter Andens uppenbara ord och maningar — dessse

höra här öfvertygas, att de verkligen "äro i Christo Jesu" och således fria från all fördömsel. Men detta lämnetecken bör ej tjena dem, hvilka med all kunskap och bekännelse af trons lita likväl till sin hela lifs-rigting ännu följa köttet, ännu "wandra efter denna verldens lopp" etc. (Eph. 2: 2, 3) — dessse här höra öfvertygas, att de äro bedragne med en falsk inbillning. Delaktige af Christi rättfärdighet äro endast de, som "icke wandra efter köttet, utan efter Anden."

Ordet "wandra", hvilket i detta andliga betydesse så ofta förekommer i Skriften, är ett mycket klart och betecknande ord, till att utmärka en menniskas andliga tillstånd. Det egner sig nemligent till att utmärka hela lifwets rigting, till skillnad från det tillfälliga, såsom en wandrares väg är ett stort sammanhangande helt och skiljes väl ifrån sina tillfälliga rörelser. Detta är i det andliga af stor vigt att akta uppå. Den otrogne eller skyntaren kan haftva många s. t. bättre stunder i sitt lif, då han röres af något godt, gripes af någon sanning eller högt känsla och tillfälligt gör några goda föresatser eller vackra gerningar, men med hela sitt lifs rigting följer han dock verlden och köttet. Detta utgör hans "wandring". Så har dock den trogne ivärtom många oluckliga stunder, då han gripes af något ondt och tillfälligt föres från sin egentliga väg, eller snafvar och faller; men hans hela lifs rigting förbliswer dock densamma (så länge han icke helt affaller), han uppstår alltid på nytt i ånger och tro och fortsätter med blott förökat warsamhet sin egentliga wandring efter Anden. Sådant ligger först i själva ordet "wandra". Men här äro ännu tvonne viktiga ord.

Efter köttet, eller efter Anden. Vi haftva förrut, i Cap. 7, funnit, att med köttet icke menas blott utvärtes gerningar — nej, när köttet står såsom motsats till Anden, så betecknar det alltid hela vår förberewade natur, hvartill först hörer det innan vårt förvänta förstånd, vårt sovande samwete, vårt fångsliga sinne, våra syndiga begärelser, och sedan äfven yttringarna af allt detta i ord och gerningar. Detta bör nog märkas emot den halftva och oriktiga användning af vår text, att man tyder den blott på gerningar och utvärtes lefwerne. Nej, att "wandra efter köttet" har dock en djupare betydelse. Den breda vägen tillåter mycket olikhet emellan dem, som dock tillhör samma väg. Det är derföre på många sätt, man kan wandra efter köttet. Apostelen kallar äfven det, att wandra efter köttet, när man söker wärda rättfärdig af lagens gerningar. När han tilltalat Galaterna för den åsikten från trons väg, att de nu sökte rättfärdighet genom lagen, så säger han: "I haftveit begynt i Anden; viljen I nu lyktat i köttet?" (Gal. 3: 3). Hvem skulle haftva tänkt, att det var att "lykta i köttet", när de icke avskalo till ett lastbart och syndigt lefwerne, utan ivärtom till det, som många anse för helgelse, neml. att göra lagens gerningar till sin salighetsväg? Och dock är detta lika fjerran från

et samma lîfvet i Christo och wandringen efter Anden, som det sjudaktigaste lefverne i lâster och brott. Och utan twifvel är "farandet efter att upprätta sin egen rätsfärdighet" under det man dock bekänner Evangelium och "hafver nit om Gud" (Cap. 10: 2), den väg, på hvilken ett stort antal menniskor hemligen wandra efter köttet och blîswa bedragna. Köttets förstånd och vishet går icke längre, än att man anser sig och will anses blott hafva nit om Gud och en allvarlig fromhet, då man likwäl gör lagens gerningar till sin salighetsväg, och "tjenar i det gamla vändet, efter bokstafiven, icke i det nya väsendet, efter Anden" (Cap. 7: 6). På denna väg hade Paulus sjelf, före sin omvändelse, "wandrat efter köttet". Och då man betänker huru han alltigenom i detta bref arbetat mot denna djupa willsharelse, så har man visst ganska goda skäl att antaga, det Apostelen åfwen här i första rum åsyftat denna stensagra wandring efter köttet. I alla fall bör denna väg för wandringen efter köttet allraförst ihågkommas, emedan allt nit om saligheten förfelar sitt mål, om wi icke äro valna öfwer detta förhållande, och emedan ingenting så fint och mäktigt förvillar själar, hvilka annars vîda Guds ord och söka sin salighet. Den djupa benägenheten att upprätta vår egen rätsfärdighet förvillar beständigt åfwen de trende, så att de alltid äro i fara att "fångas under trädomen" etc; och händer det, så är själen "fallen ifrån nåden", har "mist Christus" och står så åter under förbannelsen; "ty alla de, som med lagens gerningar unigås, äro under förbannelsen" (Gal. 3: 10). Allt detta utgör visserligen skäl att väl akgiswa på denna hemlighetsfulla väg för wandringen efter köttet.

Men sedan heter det i allmänhet att wandra efter köttet, är menniskan framlefver i köttslig säkerhet och oiro, förakt för Guds ord, förmåtenhet och inbillningar om egen vishet, och sedan i allehanda synder, i finare eller gröfre afguderi och fåfängliga lustar, efter denna verldens lopp. Och i korthet sagdt: Man behöfver blott betrakta hela verldens väsende och lefverne, så ser man hvad det är att "wandra efter köttet".

Allt deremot wandra efter Anden, och icke efter köttet, förhåller allraförst en födelse af Anden, hvarigenom hela vårt inne och ytter lif omvändes och börjar gå i en ny rigtning, efter Anden. Man får nu se en ny menniska; såsom Apostelen säger: "Hvar någon är i Christo, så är han ett nytt kreatur; det gamla är förgånget" etc. I stället för den gamla köttsliga sâlheten och förtroendet till sitt eget förstånd och hjerta, är der nu fruktan och mistro till allt detta, så att man icke ens vågar att lita på sitt eget medvetande, utan ofta râdes att man bedräger sig. I stället för den gamla inbillningen om egen rätsfärdighet, kraft och förmåga, lämner man sig nu beständigt synlig, brottslig, swag och wanmäktig, och kan blott i Christus finna tröst och frid; wi äro nu, såsom Apostelen lärt, "bödade istdn lagen, genom Christi lekamen, att wi skolaandra i ett

nytt väsende, efter Anden, icke i det gamla väsendet, efin
bolstafwen" (Rom. 7: 6). Detta är det första, som tillhöör
wandringen efter Anden, neml. att menniskan inverkades regeras
af Anden, hvilken här (Rom. 7: 6) icke blott ställes emot lif-
tet, utan och emot lagen (såsom och i v. 14 o. 15 af vårt Cap.).
Men sedan följer och i alla syncken ett nytt väsende: först, en
nytt förstånd och sinne, såsom Apostelen säger i v. 5: "De som
andlige äro, äro andligen sinnade", d. ö. de tänka och sträfwa i
enlighet med Anden; och för det andra, ett nytt lefwerne, un-
der beständig strid mot kötrets oindskla, såsom Apostelen i v. 13
talar om att "döda kötrets gerningar med Anden". Derom sa-
ger han och till de Galater: "De som Christo tillhöra, korfäste
sitt kött samt med lustar och begärleßer". Ja, detta är så be-
stämmt, att om icke något sådant nytt sinne och nytt lefwerne,
som fordrar kötrets korfästande, följt af din tro, så är den ännu
salik och död. Den samma tron är icke någon dröm, den är i
Guds kraft, som gör nya menniskor. Detta är det stora afgö-
rande tecknet på den samma tron, hvilket i allt Guds ord fram-
hålls, och hvilket åtskiljer samma och falska Christna, neml. an-
de, som står i samma tro och förenig med Christus, äro "mi-
kreatur" och wandra en helt annan väg genom lifvet, än chef
hela werlden; då deremot den döda tron lemmar menniskena i
deras gamla väsende.

Men gif åter noga akt på det ordet "wandra". Att du
ännu dagligen lider af synd och wanmakt, äfven tillhålligt öf-
vewrumplas af kötret, slapplar eller fäller, det bevisar här intet;
frågan gäller ditt hela lífs rigtning, först till ditt inre, om du
lefwer i tron, lefwer af Christus, dödad af lagen, och sedan äf-
wen till wandelen i ord och gerningar — frågan är, om allt
detta fortgår (betecknadt med "wandra"), så att du efter hvart
snaswande eller fall uppstår i hättning och tro, och således alltid
förblifwer i samma nya líf, att vara invärtes tuktad och ned-
slagen öfwer allt hvad i dig är, ditt mörker, din otrohet och
alla synder, men för allt detta söker och har din enda tröst i
Christus; att du dersöre alltid behöfver Evangelii ord, samt att bedja
om all nåd och hjelp; vidare, att du af denna nåd äfwen líf-
was i kärleken att söka Hans ära och menniskor bärka, samt
din egen renning från all kötrets och andens besmittelse. När
detta är ditt hela lífs öfning, då är det visserligen ett "wand-
rande efter Anden", och det afgörande beviset att du verkligen
är i Christo Jesu och fri från all fördömelse. Huru mycket öm-
keligt du än får lida af kötret, shall dock ingenting vara dig till
fördömelse — så fullkomligt är lagen tillfredsställd — du är då
ewigt fri och salig. "Vorwa då Herren min själ, och förgät icke
hvad godt han dig gjort hafwer; den dig alla dina synder för-
läter, och helar alla dina brister." Amen.

Nytt och Gammalt från Nådens Kile.

Huru kan man djupast bedröfwa en helig menniska?

Genom sina straffpredikningar hade den fromme Chrysostomus, biskop i Konstantinopel, ådragit sig den Grekiske kejsarens wrede. I hetsen af sitt hovfolk beklagade sig denne en dag öfver den stränge mannen och önskade påfinna ett medel, att på ett känntbart sätt hämnas på honom. En af hovmännen föreslog då, att kejsaren skulle ståda biskopen i landsflykt; en annan, att han skulle taga ifrån honom alla hans egodelar; en tredje sade: "lästa honom i fängelse"; en fjärde åter menade, att kejsaren ju hade makt att låta döda honom. Under alla dessa olika förslag hade en af de närvarande frått tyft och svafull; men då de andra slutat att tala, framträdde han och sade: "Ja de medel, som blifvit föreslagna, uträcka ingenting med denne man. Stickar man honom i landsflykt, så har han sin Gud med sig förläst; beröstrar man honom hans egodelar, så tager man dem gentingen blott ifrån de fattiga; lästar man honom i fängelse, så gör man honom endast tillfälle till att ännu mera närlämma sig sin Gud; och genom döden öppnar man honom vägen till det ewiga livet. Men will ni hämnas på honom, önskar ni att på ett känntbart sätt smärta honom, så sök att förleda honom till synd. Denne man är hvarken för fattigdom, plågor eller död; det enda han verkligen fruktar, är synden."

Walda yttranden af Luther.

En rättskaffens tros art. De rättskaffens trogne tycka wan-
ga att de icke tro; dersöre kämpa de, sträfwa, öfwa och winnläggga
sig oavslätligen derom, att de må behålla och föröka tron; likasom
födliga och konstersarna måstarena stådse se och märka, att något,
uydet brister och fattas på deras arbete, under det officiella ny-
heten deremot låta sig tycka, att dem fattas ingenting, utan allt
att de göra och taga sig före är fullkomligt.

Tor du, så talar du. Talar du, så måste du lida. Lider du,
vårder du hugswalad. Ty tro, bekännelse och fors höra till-
manns och anstå en rätt Christen.

Sanningens makt.

Gilbert West och Lord Littleton, båda lika utmärkta för lärdom
för djup otro, kommo en dag öfwerens att genom skriftliga af-
slutningar "uppenbara det bedrägeri", som, enligt deras mening,
är i Bibeln, om hvilken de dehutom hade blott ringa kändedom.

Den ene af dem, Gilbert West, walde till ämne för sitt arbete
i upprörelse, den andre, Pauli omvändelse. Föratt kunna

strisva härom, måste de flitigt studera den Heliga Skriften, — och si, under det de der sökte waven emot sanningen, blefwo de båda träffade af deh syn. Då de båda wännerna återsågo hvarandra, var det blott för att beslaga sin därslap och lyckönska sig inbördes till det nya ljus, som uppgått för dem. Vi hafwa dessa deras forstningar att tacka för twenne goda theologista afhandlingar; den ena har till ämne Pauli omvändelse, den andra, Jesu Christi uppståndelse.

Tre viktiga reglor för lifvet. (Af H. Benn.)

"Önskar du att bewaras och tillväxa i Herrans fruktan och den Helige Andes tröst, att lefwa och dö i det hopp, som icke kommer på fram, så måste du, 1:o, vara flitig uti bönen i den stilla sammaren, den bortgömda bönewrån; 2:o, träget bruka Guds ord, alltid under succan till Gud om Hans kraft dervid till förökad tro, kärlek, hopp; 3:o, söka umgånge med sanna Christna, sådana som wandra i Herrans fruktan, som sträcka sig efter det som framantill är, hvilkas väsende och tal är hjufligt och med salt bemängdt, som på en gång förödmjukar, trostar och drifwer dig framåt.

Bland alla de förlande och troende själar, jag under 40 års tid lärt känna, och i alla de berättelser ur Guds rike jag läst, har jag aldrig funnit ett enda exempel derpå, att ett våbörjadt Guds werk blifvit till intet, der man fortfarande användt dessa tre nådemedel. Men å andra sidan har jag icke heller sett någon, som blifvit beständande, der dessa nådemedel blifvit åsfidosatta."

Anmäl an.

Såsom förut blifvit anmält, blifver för den nya prenumerationen å Pietisten allting lika som härtills. Priset: 1 Rdr 50 ö. för året, och när 10 ex. eller derutöfver tagas, 1 Rdr 25 öre.

Den härmed slutade åtgången för 1862 erhålls nu för 1 Rdr. Även alla de äldre årgångarne kunna erhållas: de nio första för 75 öre hvardera; de öfriga för 1 Rdr; men när hela werket tages, eller åtminstone 16 årgångar, leveras alla för 75 öre hvardera.

Bref, som innehålla penningar till några eller många Rdrö belopp, böra rekommenderas. Man erfar ju icke sällan, att de annars förloras.

K De, som jemte vrenumeration åfwen insända Missions-medel eller beställningar å andra Tidningar, ombedjas att strisva dessa på särskilda papper; eljest måste wi göra affskrifter ur brefwen, hvilket under vrenumerations-tiden är svårt att medhinnna. Då wi här erbjudit os att emottaga beställningar å andras Tidningar, mena vi endast sådana, som utgifwas i Stockholm.

Bref adresseras till **Ned. af Pietisten, Stockholm.**

Vietisten.

Tjugondeandra Argängen.

1863.

Stockholm,
tryckt hos A. E. Norman, 1863.

